

Beheerpakketten Water en Klimaat 2024

ANOG

BOEREN MET 'N GRUINE RAAND

18 Graan met kruiden

De akker bestaat uit een mengsel van graan en akkerkruiden. De akkers worden beperkt bemest (**geen kunstmest**) en ook chemische onkruidbestrijding wordt vermeden. Granen worden ruim gezaaid, zodat er ruimte is voor kruiden in de ondergroei.

De granen dragen bij aan doelstelling klimaat. Doordat granen diepe wortels hebben, verbeteren ze de bodemstructuur die zorgt voor goede doorlatendheid voor water. Tevens hebben diezelfde wortels ook een gunstig effect op de hoeveelheid koolstof in de bodem.

Beheer

- De beheereenheid bestaat vanaf 15 mei tot 15 juli voor minimaal 90% uit granen (geen maïs) en kruiden (spontane opkomst of ingezaaid).
- Geen bemesting met kunstmest, omdat dit pakket er op gericht is een open gewas te telen, met ondergroei van kruiden.
- Dun zaaien (80-100 kg/ha).
- Geen insecticiden en geen chemische onkruidbestrijding gedurende het groeiseizoen.
- Buiten het seizoen is chemische onkruidbestrijding enkel pleksgewijs toegestaan op maximaal 10% van de beheereenheid conform het [Protocol gebruik herbiciden](#).
- Er wordt een rustperiode aangehouden vanaf 15 mei tot 15 juli. Bewerkingen zijn alleen toegestaan in overleg met het collectief.
- Graan kan geoogst worden.

Vanaf 2024 willen we gaan inzetten op inzaai met kruiden.

Vergoeding per hectare per jaar (Regio 1 & 2 gelijk)

Pakket 18a: € 2.000,-

19 FAB rand (Kruidenrijke akkerrand – Water en klimaat)

De kruidenrijke akkerranden liggen langs akkerbouwpercelen en hebben verschillende functies. Ze zijn ingezaaid met een mengsel van grassen, kruiden en granen. De rand vormt een buffer tussen perceel en watergang. Hierdoor vindt er minder uit- en afspoeling plaats van gewasbeschermingsmiddelen naar de watergang. Wanneer de rand met een bloemenmengsel wordt ingezaaid draagt het bij aan functionele agrobiodiversiteit (FAB). De aanwezigheid van natuurlijke vijanden in de rand zorgt voor een bewuster en gereduceerd gebruik van middelen in het naast gelegen gewas.

De akkerranden hebben ook een belangrijke functie als voedselbron en schuilgelegenheid voor diverse soorten vogels, zoogdieren, insecten, reptielen en amfibieën.

Afbakening

- De beheereenheid bestaat uit bouwland
- De beheereenheid is 3 of 4 meter breed
- Eenjarig en meerjarig, bij voorkeur meerjarig
- De beheereenheid mag **niet** worden ingezet voor 4% niet productief (GLMC 8)

Beheer

- Minimaal 90% van de oppervlakte bestaat van 15 mei tot 15 augustus uit een combinatie van gras, granen (niet zijnde maïs of graanstoppel), ingezaaide kruiden, eiwitgewassen (luzerne, rode klaver), groene braak of een combinatie van deze, maar nooit uit enkel granen, een deel van de grassen en kruiden mogen worden gemaaid en afgevoerd.
- De beheereenheid wordt niet beweide en niet bemest.
- ANOG bepaalt de samenstelling van het zaaimengsel en de zaaidichtheden.
- Ligt langs een watervoerende sloot. Definitie watervoerende sloot: minimaal 1 keer in de periode van 1 april tot 1 oktober staat er water.
- Inzaai is mogelijk in najaar en in het voorjaar, met een voorkeur voor najaar (1 sept - 15 oktober en in voorjaar voor 15 mei).
- In overleg met de gebiedscoördinator kan er in de beheerperiode worden gemaaid. Dit kan een te hoge onkruiddruk voorkomen.
- Bij meerjarige randen: de rand moet deels vanaf 15 augustus worden gemaaid. Zorg ervoor dat er altijd hoogte in de lengte van de sloot blijft bestaan.
- De beheereenheid mag niet als wendakker worden gebruikt.
- Alleen bij maai- en of slootbeheer werkzaamheden mag er door de beheereenheid gereden worden.
- Pleksgewijze mechanische of chemische onkruidbestrijding is enkel toegestaan op maximaal 10% van de beheereenheid.
- Op de wettelijke verplichte bufferstrook (1,3 of 5 meter) is bemesting en chemie **niet** toegestaan.

Vergoeding per hectare per jaar (Regio 1 & 2 gelijk)

Pakket 19a.3 FAB rand 3 meter:	€ 1.750,-
Pakket 19a.3 FAB rand 4 meter:	€ 1.850,-

39 Bodemverbetering op grasland en bouwland

Dit pakket richt zich op verbetering van de bodem van grasland en bouwland door het opbrengen van organische mest, bodemverbeteraars of met plantenresten. De structuur, chemische samenstelling en bodemleven hebben hier baat bij.

Het pakket wordt altijd ingezet in combinatie met 3 of 4 meterse FAB randen (minimaal 0,25 ha) en of vlakdekkend beheer (minimaal 0,5 ha) op bedrijfsniveau.

39b Bodemverbetering bouwland met vaste mest of bodemverbeteraars

- Vaste mest en bodemverbeteraars met dierlijke meststoffen worden **direct** ondergewerkt (dit is een wettelijke verplichting).
- Vaste mest is opgebracht (vaste mest: dierlijke meststoffen die niet verpompbaar zijn (Uitvoeringsregeling Meststoffenwet Bijlage I Tabel I: rund (10,13), paard (25), schaap (56)), dan wel met bodemverbeteraars gericht op bodembioïologie (Uitvoeringsregeling Meststoffenwet Bijlage Ia).
- De vaste mest en/of bodemverbeteraar wordt in één keer opgebracht.
- Op de oppervlakte wordt ten minste 10 ton vaste mest en of bodemverbeteraars per hectare uitgereden.

39c Bodemverbetering bouwland met gewasresten, incl. stro & groenbemesters en onderwerken

- Plantenresten (a), lijst conform 6 (b) en/of andere bodemverbeteraars (c) al dan niet opgebracht, zijn ondergewerkt binnen 2 weken na aanbrengen.
- Enkel bodemverbeteraars zonder dierlijke meststoffen vallen (bv compost, stro, e.a.) worden gebruikt.
- Plantenresten worden in één keer opgebracht en binnen twee weken na aanbrengen ondergewerkt.
- Op de oppervlakte wordt ten minste 10 ton plantenresten per hectare uitgereden.
- Bodemverbeteraars met dierlijke meststoffen passen niet in deze variant, deze moeten verplicht direct na opbrengen worden ondergewerkt volgens de meststoffenwet. (kan wel via variant b)

39d Bodemverbetering op grasland met vaste mest of bodemverbeteraars

- Vaste mest of bodemverbeteraars voor grasland worden in één keer opgebracht.
- Het gewas wordt jaarlijks minimaal 1 keer gemaaid en afgevoerd.
- Vaste mest is opgebracht (vaste mest: dierlijke meststoffen die niet verpompbaar zijn (Uitvoeringsregeling Meststoffenwet Bijlage I Tabel I: rund (10,13), paard (25), schaap (56)), dan wel met bodemverbeteraars gericht op bodembioïologie (Uitvoeringsregeling Meststoffenwet Bijlage Ia).
- Op de oppervlakte wordt ten minste 10 ton vaste mest en of bodemverbeteraars per hectare uitgereden.

Plantenresten en bodemverbeteraars worden zo veel mogelijk van regionale plantenresten gemaakt. Bijvoorbeeld slootmaaisel of bermmaaisel. Voor alle pakketvarianten geldt dat de wettelijke uitrijperiodes moeten worden gevolgd. Volg de lijst van toegestane [meststoffen en bodemverbeteraars](#).

Uitgevoerd beheer m.b.t. tot uitrijden ruige stalmest en het onderwerken van gewasresten **binnen 7 kalenderdagen** melden aan ANOG.

Vergoeding per hectare per jaar (Regio 1 & 2 gelijk)

Pakket 39b Bodemverbetering bouwland met vaste mest	€ 103,-
Pakket 39c Bodemverbetering bouwland met gewasresten	€ 483,-
Pakket 39d Bodemverbetering bouwland met gewasresten	€ 103,-

Granen dragen door hun diepe beworteling bij aan structuurverbetering en organische stof opbouw in de bodem. Door graan extensief te telen en daarbij beperkt chemie toe te passen wordt de bodemstructuur verbeterd. Granen worden bij voorkeur ruim gezaaid, zodat er ruimte is voor kruiden in de ondergroei.

Beheer

- De beheereenheid bestaat van 15 mei tot 15 juli uit zomergraan (geen maïs), gezaaide kruiden, of een combinatie van deze.
- Inzaaihoeveelheid van maximaal 190 zaden per m², (76 kg/ha).
- Inzaai op regels met een afstand van minimaal 19 cm.
- Niet-kerende grondbewerking is van toepassing.
- Gebruik van insecticiden is niet toegestaan.
- Beheereenheid mag niet worden beweide.
- Chemische onkruidbestrijding is enkel mogelijk conform het [Protocol gebruik herbiciden](#).
- Bewust gebruik van herbiciden is toegestaan in dit pakket, zodat er graan geoogst kan worden en het past binnen een gangbaar bouwplan.
- Gebruik van MCPA is niet toegestaan.
- Voor of na de oogst is minimaal één keer niet kerende grondbewerking (NKG) uitgevoerd; en
- Voor of na de graanteelt wordt minstens één keer een groenbemester geteeld.
- Gebruik van sleepslang bij het uitrijden van drijfmest is niet toegestaan

Vergoeding per hectare per jaar (Regio 1 & 2 gelijk)

Pakket 40b: € 1.000,-

15e Bodempakket en voedselaanbod in de winter

Een perceel met het bodempakket en voedselaanbod wordt ingezet op een perceel die te maken heeft gehad met extreem weersomstandigheden. Extreme droogte of extreem veel neerslag in een zeer korte periode kunnen aanleidingen zijn. Door de ondergrond zoveel mogelijk met rust te laten wordt de bodem zo min mogelijk verstoord. In de winter groeien er op het perceel of strook granen en andere zaaddragende planten, deze worden niet geoogst of ondergeploegd, maar tot blijft ver in de winter staan. Het perceel zorgt voor rust in de herfst en in de winter biedt het een rijke voedselbron en dekking voor vogels. Belangrijk is dat het perceel zo snel mogelijk wordt ingezaaid, zodra het weer het toelaat, zodat de planten tot zaadzetting komen. Vogels komen in grote aantallen op deze veldjes af. Niet alleen zaadetende soorten (zoals de patrijs, geelgors, vink, kneu, keep, groenling), maar ook eenden en roofvogels.

Beheer

- Pakket a t/m b: Minimaal 90% van de oppervlakte bestaat van 1 juli tot 15 maart uit zomergraan, wintergraan, bladrammenas, kruiden of een combinatie van deze gewassen.
- De beheereenheid is minimaal 9 meter breed, minimaal 0,5 ha en max 5 ha groot.
- Gedurende de aanwezigheid van het wintervoedsel wordt een rustperiode aangehouden. Bewerkingen zijn alleen toegestaan in overleg met het collectief.
- Een wintervoedselakker kan meerdere jaren op één plek liggen, maar planten met zaden zoals granen nemen wel snel af en vergrassing neemt toe, daarom in overleg met het collectief op tijd vernieuwen.
- Bemesting is toegestaan, omdat dit de zaadzetting en daarmee het ecologische functioneren van dit beheerpakket ondersteunt.
- Chemische onkruidbestrijding is enkel mogelijk conform het [Protocol gebruik herbiciden](#).
- Pleksgewijze mechanische of chemische onkruidbestrijding is enkel toegestaan, maximaal 10% van de oppervlakte.
- Op de wettelijke verplichte bufferstrook (1, 3 of 5 meter) is bemesting en chemie **niet** toegestaan.
- Het hoofdbestanddeel van wintervoedselakkers zijn granen die in de winter en het vroege voorjaar voor dekking en voedsel zorgen. Voedsel bestaat hoofdzakelijk uit graankorrels en zaden. Kruiden worden slechts ingezaaid wanneer die een bijdrage aan het wintervoedsel leveren en het graan niet verdringen, spontaan opgekomen kruiden passen goed in dit pakket.

Pakketvarianten

15e Bodempakket en voedselaanbod in de winter

Vergoeding per hectare per jaar (Regio 1 & 2 gelijk)

Pakket 15e: € 2.000,-

18a Bodempakket en voedselaanbod pakket 2

Een perceel met het bodempakket en voedselaanbod wordt ingezet op een perceel die te maken heeft gehad met extreem weersomstandigheden. Extreme droogte of extreem veel neerslag in een zeer korte periode kunnen aanleidingen zijn. Door de ondergrond zoveel mogelijk met rust te laten wordt de bodem zo min mogelijk verstoord. Op het perceel groeien granen en andere zaaddragende planten, deze kunnen worden geoogst, maar blijven zo lang mogelijk staan. De graanakker zorgt voor rust in de zomer dit biedt een rijke voedselbron en dekking voor vogels. Met het extensieve beheer wordt de ondergroei van kruiden in het graan gestimuleerd. Vogels komen in grote aantallen op deze veldjes af. Niet alleen zaadetende soorten (zoals de patrijs, geelgors, vink, kneu, keep, groenling), maar ook eenden en roofvogels.

Beheer

- Minimaal 90% van de oppervlakte bestaat van 15 mei tot 1 september granen (geen mais) met kruiden (ingezaaid of spontaan).
- De beheereenheid is minimaal 9 meter breed, minimaal 0,5 ha en max 5 ha groot.
- Gedurende de aanwezigheid van het wintervoedsel wordt een rustperiode aangehouden. Bewerkingen zijn alleen toegestaan in overleg met het collectief.
- De graanakker kan meerdere jaren op één plek liggen, maar planten met zaden zoals granen nemen wel snel af en vergrassing neemt toe, daarom in overleg met het collectief op tijd vernieuwen.
- Bemesting met organische mest toegestaan, omdat dit de zaadzetting en daarmee het ecologische functioneren van dit beheerpakket ondersteunt.
- Chemische onkruidbestrijding is enkel mogelijk conform het [Protocol gebruik herbiciden](#).
- Pleksgewijze mechanische of chemische onkruidbestrijding is enkel toegestaan, maximaal 10% van de oppervlakte.
- Op de wettelijke verplichte bufferstrook (1, 3 of 5 meter) is bemesting en chemie **niet** toegestaan.

Vergoeding per hectare per jaar (Regio 1 & 2 gelijk)

Pakket 18a: € 2.000,-